

Stenungsunds kommun

Grundläggande granskning 2021

Building a better
working world

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Ansvariga nämnder och avgränsning.....	3
2.4. Revisionskriterier.....	3
2.5. Metod	3
3. Granskningens utgångspunkter	4
4. Kommunstyrelsen	5
4.1. Styrning och måluppföljning	5
4.2. Ekonomisk uppföljning	6
4.3. Kommunens uppsiktsplikt.....	6
4.4. Intern kontroll	7
4.5. Övriga iakttagelser	7
4.6. Vår bedömning.....	7
5. Myndighetsnämnderna	9
5.1. Organisation	9
5.2. Avvikelse	9
5.3. Vår bedömning.....	9
6. Kommunfullmäktiges beredningar.....	10
6.1. Organisation	10
6.2. Avvikelse	10
6.3. Vår bedömning.....	10
7. Sammanställd bedömning.....	11
8. Samlad bedömning	12

Bilaga 1: Bakgrund

Bilaga 2: Revisionskriterier

Bilaga 3: Styrning i Stenungsunds kommun

Bilaga 4: Källförteckning

1. Sammanfattning

EY har genomfört en grundläggande granskning av nämnderna i Stenungsunds kommun på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna. Syftet med granskningen är att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionsred. Granskningen omfattar kommunstyrelsen, myndighetsnämnderna och kommunfullmäktiges beredningar och har genomförts genom dokumentstudier och revisionsdialoger.

Enligt God revisionsred 2018 ska den grundläggande granskningen bland annat ge underlag för att bedöma styrelse och nämnders styrning, uppföljning och intern kontroll samt måluppfyllelse. Granskningen avser verksamhetsår 2021.

Granskningen visar att kommunstyrelsen och kommunfullmäktiges beredningar delvis säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt. Hälften av kommunens inriktningsmål för 2021 är uppfyllda.

Vi bedömer att kommunstyrelsen delvis säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering. I vår mening föreligger det risk att uppsikten av privata utförare inte är tillräcklig i Stenungsunds kommun.

Därtill är vår bedömning att kommunstyrelsen och myndighetsnämnderna har säkerställt en tillräcklig intern kontroll.

Utifrån granskningens iakttagelser lämnar vi följande rekommendation till *kommunstyrelsen*:

- ▶ Tillse att kommunfullmäktiges program för uppföljning av privata utförare efterlevs fullt ut.

Utifrån granskningens iakttagelser lämnar vi följande rekommendation till *kommunfullmäktiges beredningar*:

- ▶ Säkerställa att beredningarna upprättar protokoll på ett strukturerat sätt för att underlätta uppföljning och följsamhet i enlighet med gällande riktlinjer och lagstiftning.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Bakgrunden till granskningen beskrivs närmare i bilaga 1.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionsred.¹ Granskningen besvarar följande revisionsfrågor:

- ▶ Har kommunstyrelsen och kommunfullmäktiges beredningar säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt?
- ▶ Har kommunstyrelsen säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering? Det vill säga i enlighet med kraven i kommunens styrmodell.
- ▶ Har kommunstyrelsen och myndighetsnämnderna säkerställt en tillräcklig intern kontroll? Det vill säga i enlighet med kraven i kommunallagen samt kommunens styrmodell.

2.3. Ansvariga nämnder och avgränsning

Granskningen avser kommunstyrelsen och samtliga utskott, tekniska myndighetsnämnden, sociala myndighetsnämnden, överförmyndarnämnden² samt kommunfullmäktiges beredningar.

2.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analys, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna i föreliggande granskning beskrivs i bilaga 2.

2.5. Metod

Granskningen har genomförts genom dialog med kommunstyrelsen och dokumentstudier. Käll- och intervjuförteckning framgår av bilaga 4.

¹ Kommunrevisionen har under 2021 även genomfört fördjupade granskningar och granskningar inom ramen för redovisningsrevisionen som utgör grund för ansvarsprövningen.

² Grundläggande granskning av den gemensamma överförmyndarnämnden redovisas i en separat rapport.

3. Granskningens utgångspunkter

Följande ramverk av revisionskriterier bygger på Stenungsunds kommuns styr- och ledningssystem samt riktlinjer. Ramverket beskriver hur styrelsen och nämnderna ska arbeta med styrning, uppföljning och intern kontroll. Ramverket är utgångspunkten för de avvikelser som redogörs för i efterföljande kapitel.

Utifrån riktlinjer och styrprinciper är vår tolkning att styrelse och nämnder ska ha genomfört följande för att ha säkerställt dels att verksamhet och ekonomi styrs och följs upp utifrån de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, dels ett tillräckligt internkontrollarbete³.

- ▶ **Styrning utifrån mål och riktlinjer**
 - A1. Måluppfyllelse i arbetet med fullmäktiges mål.

- ▶ **Uppföljning och rapportering**
 - B1. Följt upp ekonomi vid fem tillfällen per år.
 - B2. Följt upp verksamhet och målarbete vid delårs- och årsbokslut.
 - B3. Kommunstyrelsen har utövat sin uppsiktspflicht över nämnder, bolag, kommunalförbund och privata utförare.
 - B4. Bedrivit verksamheten enligt ram, rapporterat underskott och vidtagit åtgärder enligt de ekonomiska styrprinciperna.

- ▶ **Intern kontroll i verksamheten**
 - C1. Genomfört en risk- och väsentlighetsbedömning.
 - C2. Antagit en intern kontrollplan.
 - C3. Kommunstyrelsen har informerat sig och följt upp hur den interna kontrollen fungerar i myndighetsnämnderna, överförmyndarnämnden och de kommunala företagen.
 - C4: Samtliga ärenden gällande intern kontroll har beretts inom utskottens kompetensområde innan de beslutats av kommunstyrelsen.

³ Nytt reglemente för internkontroll beslutades om 2021-10-07. Inom ramen för denna granskning görs bedömning utifrån det ursprungliga reglementet.

4. Kommunstyrelsen

4.1. Styrning och måluppföljning

I kommunens budgetarbete inför 2021 gjordes en översyn av arbetet med inriktningsmål och verksamhetsplan. Översynen resulterade i att inriktningsmålen blev färre samt att verksamhetsplanen togs bort. Hur förvaltningen/sectorerna ska arbeta för att nå inriktningsmålen framgår i Strategisk plan 2021–2023.

Av årsredovisning framgår att två av fyra av kommunstyrelsens inriktningsmål endast delvis uppfyllts för 2021. Under året har det totala matsvinnet ökat. Användning av fossila bränslen har ökat inom kommunkoncernen enligt delårsrapport per augusti. Detta är inte i linje med kommunens mål att verka för en hållbar utveckling och minska sin påverkan på miljön och klimatet. Under året har väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende ökat i jämförelse med föregående år enligt årsredovisning. Detta är inte i linje med kommunens mål att verka för att fler upplever ett tryggt åldrande. I övrigt har inga avvikelser noterats.

Inriktningsmål	Utfall
1. Fler ungdomar ska fullfölja sin gymnasieutbildning	
2. Stenungsunds kommun ska vara en attraktiv och hälsosam arbetsplats /arbetsgivare.	
3. Stenungsunds kommun ska verka för en hållbar utveckling och därför minska sin påverkan på miljön och klimatet.	
4. Stenungsund ska verka för att fler upplever ett tryggt åldrande	

Uppfyllt Delvis uppfyllt

Tabell 1. Resultat av inriktningsmål per årsbokslut

Ekonomisk uppföljning

Av protokoll framgår det ekonomisk uppföljning har skett vid fem tillfällen under året. Uppföljning har skett vid delårsbokslut (per april och augusti) och årsbokslut samt per mars och oktober. Sektorerna har genomgående under året prognostiserat överskott. Underskott har noterats för kostnader för pensioner till följd av förändrat livslängdsantagande samt ett underskott hos avfall inom affärskollektivet.

Vid delårsrapport per augusti redovisade kommunen ett överskott om 67,0 mnkr, prognosen för helåret var ett överskott om 84,6 mnkr. Sektorerna prognostiserade ett överskott om 20,1 mnkr. Sektor utbildning prognostiserade ett överskott om 6 mnkr bland annat på grund av statsbidrag i form av den så kallade skolmiljarden. Sektor socialtjänst prognostiserade ett överskott om 12,9 mnkr, i huvudsak på grund av ökade statsbidrag riktat till äldreomsorgen, stängda avdelningar inom särskilt boende för äldre och gruppboende samt fortsatt arbete med effektiv användning av personalresurser. Sektor samhällsbyggnad prognostiserade ett överskott om 0,6 mnkr. Överskottet uppgavs avse högre intäkter för detaljplaner samt vakanta tjänster. Sektor stödfunktioner prognostiserade ett överskott om 0,6 mnkr. Kommunstyrelsen behandlade uppföljningen vid sitt sammanträde i september och fastställde att samtliga finansiella mål bedöms uppfyllas vid årets slut. Med hänvisning till detta gjordes också prognosen att Stenungsunds kommun under 2021 kommer att bedriva en verksamhet med god ekonomisk hushållning.

Vid årsredovisning uppgick resultatet för Stenungsunds kommun till 85,6 mnkr, vilket är en positiv avvikelse mot budget om 66,4 mnkr. "Kommunövergripande" har en negativ avvikelse gentemot budget på 0,5 mnkr. Orsaken till underskottet beror främst på ökade kostnader för räddningstjänst. Personalrelaterade kostnader redovisar för året en negativ budgetavvikelse på 2,5 mnkr, avvikelsen beror på att semesterlöneskulden ökat med 3,3 mnkr. Under 2021 redovisar sektorerna ett sammantaget budgetöverskott om 18,3 mnkr. Tre av sektorerna gör ett överskott medan en sektor, sektor samhällsbyggnad, gör ett underskott. Samhällsbyggnads underskott uppgår till 12,2 mnkr och beror på den avsättning om 14,8 mnkr som gjorts för återställandet av kommunens två deponier.

4.2. Kommunens uppsiktsplikt

I kommunens regler för uppsiktsplikt framkommer att kommunstyrelsen ska planera och följa upp uppsikten över helägda bolag och nämnder i en årsplanering. Av protokoll framgår att kommunstyrelsen under året har följt upp verksamhet, ekonomi och internkontroll i nämnder och kommunala bolag genom nämnd- och ägardialoger och rapporter.

Enligt 5 kap. 3 § i kommunallagen ska kommunfullmäktige varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare. Syftet med kommunallagens bestämmelse är att förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare samt öka allmänhetens insyn i privata utförare verksamhet. Kommunfullmäktige antog 2017 ett program för uppföljning av privata utförare. Programmet är tillämpligt på all verksamhet som

kommunen upphandlar av privata utförare inom alla verksamhetsområden som till exempel lokalvård, snöröjning och äldreomsorg. Enligt programmet skall kommunstyrelsen utarbeta en uppföljningsplan för när och på vilket sätt avtal och verksamhet skall följas upp. Resultaten av genomförd uppföljning ska dokumenteras och redovisas till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen beslutade 2020 om en uppföljningsplan för privata utförare. Då detta uppgavs vara en ny rutin som skulle implementeras föreslogs enligt protokoll att starta i liten skala med att följa upp en upphandling för att sedan inkludera fler upphandlingar kommande år. Kommunens vinterväghållning 2021 var den första uppföljningen av privata aktörer som skulle genomföras enligt uppföljningsplanen. Av dokumentation framgår att verksamhetsområde infrastruktur inom samhällsbyggnad har följt upp vinterväghållningen enligt planen. Av kommunstyrelsens protokoll från 2021 framkommer inte att kommunstyrelsen tagit del av uppföljningen av vinterväghållningen enligt de mål och riktlinjer som fastställts i kommunfullmäktiges program.

4.3. Intern kontroll

Enligt kommunens riktlinjer för internkontroll ska internkontrollplanen för nästkommande år beslutas av kommunstyrelsen senast i december. Kommunstyrelsen antog internkontrollplan 2021 vid sitt sammanträde i mars 2021, detta på grund av inställt sammanträde i november med anledning av pandemin. I övrigt finns inga avvikelser att notera utifrån kraven i kommunens riktlinjer.

Reglementet för internkontroll reviderades 2021-10-07 för att förtydliga kommunens arbete med intern kontroll. I den reviderade internkontrollplanen ingår inte att kommunstyrelsens utskott ska bereda samtliga ärenden gällande intern kontroll innan de beslutas av kommunstyrelsen och löpande informera sig om den interna kontrollen i verksamheter inom sitt kompetensområde.

4.4. Övriga iakttagelser

Kommunstyrelsen beslutade vid sitt sammanträde 2021-05-24 att ge ”gruppledarna” i uppdrag att formulera en politisk skrivelse angående regional plan för infrastruktur. Enligt beslutet skulle en skrivelse ha presenterats för kommunstyrelsen inom sex månader. Av protokollgranskning framgår att skrivelsen per december 2021 inte hade avlämnats till kommunstyrelsen.

4.5. Vår bedömning

Granskningen visar att hälften av kommunstyrelsens inriktningsmål endast delvis uppfyllts under 2021. Noteras bör dock att majoriteten av mätpunkterna har en positiv utveckling i jämförelse med förra året. Vår bedömning är att kommunstyrelsen liksom föregående år delvis har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt.

Granskningen visar att kommunstyrelsen under året har uppfyllt Stenungsunds kommuns riktlinjer kring uppföljning av ekonomin samt följt upp verksamhet och målarbete vid delårs- och årsbokslut. Granskningen visar att kommunstyrelsen under året utövat sin uppsiktsplikt över nämnder och kommunala bolag. Däremot framgår inte av protokoll att kommunstyrelsen

har utövat uppsikt över privata utförare. Vi noterar att kommunstyrelsen först 2020 har antagit en åtgärd för att möta kommunfullmäktiges program för uppföljning av privata utförare trots att programmet funnits sedan 2017. Vi noterar även att uppföljning av privata utförare utifrån lagstiftning och kommunfullmäktiges program inte begränsas till vinterväghållning utan innefattar all verksamhet som kommunen upphandlar. Enligt 10 kap. 8 § i kommunallagen ska kommunen kontrollera och följa upp kommunal verksamhet som genom avtal lämnats över till en privat utförare. Gentemot kommuninvånarna är kommunen ansvarig på samma sätt som för verksamhet som bedrivs i egen regi. I vår mening föreligger det risk att uppsikten av privata utförare inte är tillräcklig i Stenungsunds kommun. Vår bedömning är att kommunstyrelsen delvis säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering under året.

Kommunstyrelsen har beslutat om en internkontrollplan utifrån upprättad riskanalys. Granskningen visar att kommunstyrelsen under året har följt Stenungsunds kommuns riktlinjer och reglementen kring internkontroll. Vår bedömning är att kommunstyrelsen säkerställt en tillräcklig intern kontroll.

5. Myndighetsnämnderna

5.1. Organisation

Tekniska myndighetsnämnden och sociala myndighetsnämnden fullgör kommunens myndighetsutövande mot enskild. Nämnderna har inte något verksamhetsansvar men ansvarar för intern kontroll inom sina respektive områden.

5.2. Avvikelser

Båda myndighetsnämnderna har antagit en internkontrollplan utifrån en riskanalys. Inga väsentliga avvikelser har noterats inom myndighetsnämndernas respektive ansvarsområden vad gäller internkontroll.

5.3. Vår bedömning

Utifrån granskningen har inga väsentliga avvikelser noterats inom myndighetsnämndernas ansvarsområden.

6. Kommunfullmäktiges beredningar

6.1. Organisation

Det finns fyra fasta beredningar med olika berednings- och verksamhetsområden. De fasta beredningarna är demokratiberedningen, välfärdsberedningen, beredningen miljö- och fysisk planering samt ekonomi- och personalberedningen.

Tillfälliga beredningar kan tillsättas av kommunfullmäktige för att bereda specifika frågor, till exempel vid revidering av ett specifikt styrdokument eller vid beredning av en inkommen motion. Den politiska målsättningen för det specifika uppdraget beskrivs i den tillfälliga beredningens uppdragshandling. Under 2021 har två aktiva tillfälliga beredningar tillsatts: tillfällig beredning om kommundelsstämorna samt tillfällig beredning om miljöforum.

6.2. Avvikelser

I likhet med föregående år, noterar vi utifrån beredningarnas mötesanteckningar att struktur och innehåll i vissa fall varierar dels mellan sammanträdena dels mellan beredningarna.

6.3. Vår bedömning

Vi konstaterar att det fortfarande finns utvecklingsområden för beredningarna avseende att säkerställa att verksamheten bedrivs enligt de riktlinjer kommunfullmäktige beslutat. Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning ska beredningarna följa reglerna i kommunallagen avseende tidpunkt för sammanträden, beslutsförhet och protokoll. Strukturen avseende minnesanteckningarna skiljer sig i vissa fall dels mellan sammanträdena hos vissa beredningar dels mellan beredningarna. Vi konstaterar att variationen hos protokollen kan försvåra möjligheten att följa beredningarnas arbete under året.

7. Sammanställd bedömning

Nedan sammanställer vi våra bedömningar utifrån granskningens revisionskriterier.

	Styrning		Uppföljning				Intern kontroll			
	A1		B1	B2	B3	B4	C1	C2	C3	C4
KS	■		■	■	■	■	■	■	■	■
TMN	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗	■	■	⊗	⊗
SMN	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗	■	■	⊗	⊗
<p style="text-align: center;"> ■ Kriteriet uppfyllt ■ Delvis uppfyllt ■ Ej uppfyllt ⊗ Ej tillämbart </p>										

Tabell 2. Sammanställd bedömning per nämnd och revisionskriterier.

Beskrivning av kriterier

- ▶ **Styrning av verksamhet och ekonomi**
 - A1. Måluppfyllelse i arbetet med fullmäktiges mål.

- ▶ **Uppföljning av verksamhet och ekonomi**
 - B1. Följt upp ekonomi vid fem tillfällen per år.
 - B2. Följt upp verksamhet och målarbete vid delårs- och årsbokslut.
 - B3. Kommunstyrelsen har utövat sin uppsiktspflicht över nämnder, bolag, kommunalförbund och privata utförare.
 - B4. Bedrivit verksamheten enligt ram, rapporterat underskott och vidtagit åtgärder enligt de ekonomiska styrprinciperna.

- ▶ **Intern kontroll i verksamheten**
 - C1. Genomfört en risk- och väsentlighetsbedömning.
 - C2. Antagit en intern kontrollplan.
 - C3. Kommunstyrelsen har informerat sig och följt upp hur den interna kontrollen fungerar i myndighetsnämnderna, överförmyndarnämnden och de kommunala företagen.
 - C4: Samtliga ärenden gällande intern kontroll har beretts inom utskottens kompetensområde innan de beslutats av kommunstyrelsen.

8. Samlad bedömning

Vår samlade bedömning är att kommunstyrelsen och kommunfullmäktiges beredningar delvis säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt.

Vi bedömer att kommunstyrelsen delvis säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering.

Därtill är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen och myndighetsnämnderna har säkerställt en tillräcklig intern kontroll.

Vi rekommenderar *kommunstyrelsen* att:

- ▶ Tillse att kommunfullmäktiges program för uppföljning av privata utförare efterlevs fullt ut.

Vi rekommenderar *kommunfullmäktiges beredningarna* att:

- ▶ Säkerställa att beredningarna upprättar protokoll på ett strukturerat sätt för att underlätta uppföljning och följsamhet i enlighet med gällande arbetsordning.

Göteborg den 8 mars 2022

Anna Hellqvist
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Christoffer Henriksson
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Ernst & Young AB

Liselott Daun
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Kvalitetssäkrare
Ernst & Young AB

Bilaga 1. Bakgrund

Enligt God revisionsred ska den grundläggande granskningen ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse. Enligt God revisionsred handlar den grundläggande granskningen om frågor avseende hur styrelse och nämnder har:

- ▶ Tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa så att de fungerar som styrsignaler till verksamheten
- ▶ Gjort en egen riskanalys
- ▶ Följt upp och rapporterat verksamhetens resultat samt fattat beslut om åtgärder vid eventuella avvikelser
- ▶ Arbetat med ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering
- ▶ Ett systematiskt arbete med sin interna kontroll avseende såväl verksamhet som redovisning
- ▶ Tydliga beslutsunderlag och protokoll⁴

I revisorernas revisionsplan för 2021 beskrivs utgångspunkterna för den grundläggande granskningen. Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionsred samt risker som framkommit i revisorernas väsentlighets- och riskanalys.

⁴ De förtroendevalda revisorerna granskar styrelsens och nämndernas protokoll genom sin protokollsbevakning.

Bilaga 2. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. Nedan beskrivs de revisionskriterier som är aktuella i denna granskning.

Kommunallagen (2017:725)

I 6 kap. 1 § anges att kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens eller landstingets angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet.

I 5 kap. 3 § anges att kommunfullmäktige varje mandatperiod ska anta ett program med mål och riktlinjer för kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. I programmet ska det också anges hur fullmäktiges mål och riktlinjer ska följas upp och hur allmänhetens insyn ska tillgodoseas.

I 10 kap. 8 § anges att kommunen ska kontrollera och följa upp verksamheten när skötseln av en kommunal angelägenhet genom avtal har lämnats över till en privat utförare. *Lag (2019:835).*

Arbetsordning för kommunfullmäktige och fullmäktigeberedningar 2018-06-25

De ordinarie fullmäktigeberedningarna är: Demokratiberedningen, välfärdsberedningen, ekonomi/personalberedningen och beredningen för miljö- och fysisk planering.

En fullmäktigeberedning bereder de ärenden som fullmäktige beslutar att överlämna till beredningen.

En fullmäktigeberedning får väcka ärenden i fullmäktige inom sitt uppgiftsområde.

En fullmäktigeberedning ska följa den verksamhet inom kommunen som hör till fullmäktigeberedningens uppgiftsområde och hos fullmäktige göra de framställningar som fullmäktigeberedningen finner påkallade.

Fullmäktige får tillsätta ett eller flera tillfälliga fullmäktigeberedningar för beredning av ett visst ärende eller behandling av en viss fråga.

För fullmäktigeberedningar ska tillämpliga delar gälla vad som i kommunallagen är föreskrivet om nämnder i fråga om tidpunkt för sammanträden, beslutsförhet och protokoll.

Reglemente för kommunstyrelsen (2019-10-10)

Av kommunstyrelsens reglemente framkommer att kommunstyrelsen är kommunens verksamhetsnämnd med ansvar för kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsen ska även ha uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen ska också ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i. Kommunstyrelsen inom ramen för sin uppsiktsplikt övervaka att verksamheter som bedrivs av privata utförare kontrolleras och följs upp i enlighet med lag,

avtal och av kommunfullmäktige fastställda program och direktiv. Kommunstyrelsen ansvarar för att verkställa kommunfullmäktiges beslut. Kommunstyrelsen ska även bereda eller yttra sig i alla ärenden som ska avgöras av kommunfullmäktige. I sin beredning ska kommunstyrelsen särskilt beakta lagligheten och de ekonomiska förutsättningarna.

Kommunstyrelsen följer upp samt samordnar styrningen och ledningen av den kommunala verksamheten, vilket bland annat innebär att kommunstyrelsen ska:

- ▶ Övervaka att de av kommunfullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin efterlevs och att kommunens löpande förvaltning utförs ändamålsenligt och ekonomiskt.
- ▶ Inom ramen för sin uppsiktsplikt utöva uppsikt över nämnder, bolag, kommunalförbund, privata utförare och den verksamhet som bedrivs tillsammans med andra kommuner genom avtalssamverkan enligt lag.
- ▶ Följa hur den interna kontrollen sköts i nämnderna.

Kommunstyrelsen ska ha hand om kommunens egendoms- och medelsförvaltning och därmed följa av kommunfullmäktige beslutade riktlinjer. Kommunstyrelsen har också hand om övrig ekonomisk förvaltning.

Kommunstyrelsen fullgör kommunens uppgifter enligt lagar och förordningar inom socialtjänst, hälso- och sjukvård, stöd och service till funktionshindrade och insatser i arbetsmarknadsåtgärder. Kommunstyrelsen ansvarar inte för myndighetsutövning mot enskild. När det i lag eller annan författning hänvisas till den nämnd som avses i 2 kap. 4 § socialtjänstlagen (2001:453) fullgör kommunstyrelsen de uppgifter som författningen avser med undantag för myndighetsutövning mot enskild.

Kommunstyrelsen ska ha hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare. Kommunstyrelsen är arbetsgivare för kommunens alla anställda och ansvarar för arbetsmiljöfrågor

Kommunstyrelsen fullgör kommunens uppgifter enligt lagar och förordningar inom socialtjänsten, hälso- och sjukvården och utbildningsområdet (med undantag av myndighetsutövning mot enskild som handläggs av sociala myndighetsnämnden).

Kommunstyrelsen har till uppgift att skapa förutsättningar för goda möjligheter till fritidsaktiviteter för kommunmedlemmarna samt skapa förutsättningar för ett rikare kulturliv.

Kommunstyrelsen ansvarar för samhällsbyggnadsfrågor och tekniska frågor, såvitt det inte rör myndighetsutövning mot enskild.

Reglemente för sociala myndighetsnämnden (2019-10-10)

Den sociala myndighetsnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter avseende myndighetsutövning mot enskild inom socialtjänstens område. Till socialtjänstens område räknas det som sägs i lag eller författning om socialnämnd och som avser myndighetsutövning mot enskild.

Nämnden fullgör utöver ovanstående kommunens uppgifter inom följande områden:

- ▶ Bostadsanpassningsbidrag.

- ▶ Färdtjänst.
- ▶ Parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning.
- ▶ Stöd och service för funktionshindrade.
- ▶ Att uppdatera de regler, riktlinjer och lokala bestämmelser som har utfärdats inom nämndens ansvarsområden.

Nämnden ska regelmässigt till fullmäktige rapportera hur man fullgjort de uppgifter som delegerats från fullmäktige till nämnden.

Reglemente för tekniska myndighetsnämnden (2019-10-10)

Tekniska myndighetsnämnden är den nämnd som fullgör kommunens myndighetsutövande uppgifter inom ramen för plan- och byggväsendet (med undantag för översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser), miljö- och hälsoskyddsområdet samt livsmedelsområdet.

Nämnden fullgör utöver ovanstående kommunens uppgifter inom följande områden:

- ▶ Ordna smittrening vid fall av allmänfarlig sjukdom enligt smittskyddslagen.
- ▶ Beslut om bygglov, förhandsbesked, startbesked och andra till bygglovsprocessen hörandebeslut.
- ▶ Tillsyn och andra uppgifter inom byggväsendet, exempelvis funktionskontroll av ventilationssystem och kontroll av hissar och andra motordrivna anordningar.
- ▶ Beslut om serveringstillstånd, tillsyn och övriga uppgifter enligt alkohollagen.
- ▶ Tillsyn och tillståndsgivning enligt lagen om tobak och liknande produkter.
- ▶ Registrering och tillsyn av registreringslotterier
- ▶ Tillsyn enligt strålskyddslagen och tillhörande förordning vad gäller kosmetiska solarier och radonhalter i bostäder och lokaler som allmänheten har tillträde till.
- ▶ Utfärda sanitetsintyg enligt Socialstyrelsens föreskrifter om skydd mot internationella hot mot människors hälsa.
- ▶ Prövning och tillsyn som ligger på kommunen enligt lag om gaturenhållning och skyltning.
- ▶ Framställning till polismyndighet rörande beslut om flyttning av fordon i vissa fall enligt lagom flyttning av fordon.
- ▶ Kontrollera efterlevnaden av lagen om handel med vissa receptfria läkemedel.

Nämnden ska regelmässigt till fullmäktige rapportera hur nämnden fullgjort de uppgifter som delegerats från fullmäktige till nämnden.

Reglemente för överförmyndarnämnden i Lilla Edet, Orust, Tjörn och Stenungsund (2014)⁵

Lilla Edet, Orust, Tjörn och Stenungsunds kommuner har i avtal kommit överens om att från och med 1 januari 2015 inrätta en gemensam överförmyndarnämnd. Stenungsund är

⁵ Antaget av kommunfullmäktige i Lilla Edet 2014-03-19, Orust 2014-04-10, Tjörn 2014-06-11 och Stenungsund 2014-05-19.

vårdkommun och den gemensamma nämnden ingår i vårdkommunens organisation.

Nämnden ansvarar för överförmyndarverksamheten i kommunerna i enlighet med vad som åvilar var och en av kommunerna enligt gällande lagstiftning inom överförmyndarverksamheten. Nämnden sköter den ekonomiska förvaltningen inom sin organisation inom ramen för den för nämnden fastställda budgeten.

Reglemente för intern kontroll (2013-04-22)

Kommunstyrelsen har det övergripande och yttersta ansvaret för att tillse att det finns en god intern kontroll. I detta ligger ett ansvar för att organisera arbetet med intern kontroll (upprätta kontrollorganisation) inom koncernen samt att se till att det organiserade arbetet utvecklas utifrån koncernens behov av kontroll. Kommunstyrelsen ska upprätta kommunövergripande anvisningar, regler samt tillämpningsanvisningar för/av/till detta reglemente.

Vidare ansvarar kommunstyrelsen för följande:

- ▶ Kommunstyrelsen har en skyldighet att styra och löpande följa upp det interna kontrollsystemet.
- ▶ Kommunstyrelsen ska årligen anta särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen.
- ▶ Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt i utförd intern kontroll utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll och vid behov förbättra systemet.
- ▶ Kommunstyrelsen ska årligen informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i myndighetsnämnderna och överförmyndaren.
- ▶ Kommunstyrelsen ska årligen informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i de kommunala företagen.

Kommunstyrelsens utskott

Kommunstyrelsens utskott ska bereda samtliga ärenden gällande intern kontroll inom utskottets kompetensområde innan de beslutas av kommunstyrelsen. Utskotten ska löpande informera sig om den interna kontrollen i verksamheter inom sitt kompetensområde.

Myndighetsnämnderna och överförmyndarnämnden

Myndighetsnämnderna och överförmyndarnämnden ansvarar för den interna kontrollen av myndighetsutövningen inom respektive nämnds ansvarsområde.

Reglemente för intern kontroll (2021-10-07)

Kommunstyrelsen har det övergripande och yttersta ansvaret för att tillse att det finns en god intern kontroll. I detta ligger ett ansvar för att organisera arbetet med intern kontroll (upprätta kontrollorganisation) inom koncernen samt att se till att det organiserade arbetet utvecklas utifrån koncernens behov av kontroll.

- ▶ Kommunstyrelsen ska upprätta kommunövergripande anvisningar, regler samt tillämpningsanvisningar till detta reglemente.
- ▶ Kommunstyrelsen har en skyldighet att styra och löpande följa upp det interna

- kontrollsystemet.
- ▶ Kommunstyrelsen ska årligen anta särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen.
 - ▶ Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt i utförd intern kontroll utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll och vid behov förbättra systemet.
 - ▶ Kommunstyrelsen ska årligen informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i myndighetsnämnderna och överförmyndaren.
 - ▶ Kommunstyrelsen ska årligen informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i de kommunala bolagen.

Myndighetsnämnderna och överförmyndarnämnden

Myndighetsnämnderna och överförmyndarnämnden ansvarar för den interna kontrollen inom respektive nämnds ansvarsområde.

Kommundirektör

Kommundirektör ansvarar för att en god intern kontroll upprätthålls inom den gemensamma förvaltningen i enlighet med kommunstyrelsens anvisningar.

Samtliga anställda

Alla anställda är skyldiga att följa antagna regler, anvisningar, rutiner med mera. Brister som upptäcks genom den interna kontrollen eller brister i kontrollsystemet ska rapporteras till överordnad chef omedelbart. Avsikten med den interna kontrollen är att eventuella tveksamheter eller direkta felaktigheter ska kunna undanröjas eller stoppas. Syftet med den omedelbara rapporteringen är att man inom respektive verksamhet omgående ska kunna vidta åtgärder för att komma tillrätta med de fel och brister som uppmärksammas. Alla brister som hittas i internkontrollarbetet ska dokumenteras.

Revisorer

Revisorerna prövar om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig. Revisorernas kontrollerar att respektive nämnd har fungerande system för intern kontroll.

Riktlinjer för intern kontroll (2018-05-28)⁶

Av riktlinjer för internkontroll framgår att kommunstyrelsen och myndighetsnämnderna ska:

- ▶ Upprätta en organisation för genomförande av den interna kontrollen. Varje år göra en risk- och väsentlighetsbedömning för att identifiera riskområden

⁶ Nya riktlinjer för internkontroll antogs av kommunstyrelsen 2022-01-10. Inom ramen för denna granskning som avser 2021 görs bedömning utifrån tidigare riktlinjer.

- ▶ Varje år, utifrån risk- och väsentlighetsbedömning, besluta om internkontrollplan för nästkommande år och för myndighetsnämndernas del också skriftligen informera kommunstyrelsen om beslutet och internkontrollplanen.
- ▶ Minst två gånger varje år informera sig om resultatet av utförd granskning besluta om eventuella åtgärder och för myndighetsnämndernas del skriftligen informera kommunstyrelsen om beslutet och granskningsrapporten.

Stenungsunds kommuns ekonomiska styrprinciper

I *Strategisk plan 2021–2023 budget 2021* framgår Stenungsunds kommuns ekonomiska styrprinciper. Syftet med de ekonomiska styrprinciperna är att klargöra ansvar och befogenheter samt erhålla en effektiv administrativ hantering och en god ekonomisk hushållning. God ekonomisk hushållning innebär att kommunens verksamhet ska bedrivas på ett sätt som säkerställer att även kommande generationer får en bra kommunal service samt att maximal nytta uppnås med minsta möjliga resursåtgång.

Befogenheter och ansvar

Strategisk plan beslutas av Kommunfullmäktige (KF) i juni. Mål som finns i Strategisk plan är överordnade mål eller inriktningar tagna i andra dokument. Kommunstyrelsen (KS) ansvarar för att beslutade mål uppnås inom ramen för respektive verksamhets budget. Ramen binds på den nivå som redovisas i Strategisk plan under rubriken "Ramar". Tilldelad ram utgör den yttersta gränsen för resursförbrukningen inom respektive verksamhet och är överordnat mål och servicenivå.

Utgångspunkten är att den budget som KF fastställt ska gälla hela året och endast i undantag ändras. Ändringar får endast göras av KF. Ekonomichefen äger rätt att göra teknisk justering av ram mellan verksamheterna. Detta gäller även investeringsanslag. Större verksamhetsförändringar kräver alltid politiska beslut.

Hantering av årliga över- och underskott

Huvudprincipen är att över- och underskott inte förs med till nästa år. Undantag kan medges för projekt som löper över flera år samt om synnerliga skäl föranleder en överföring.

För påbörjade investeringsobjekt som fortsätter över årsskiftet är huvudregeln att investeringsanslag som ej använts under budgetåret överförs till nästa år efter beslut i KF. En bedömning ska göras av sektorchef avseende beloppets storlek. Avstämning ska ske med ekonomichef.

Förvaltningens rapportering

Ekonomichef ansvarar för att en samlad uppföljning av kommunen görs. Rapportering till KS görs per tertial, det vill säga i april, augusti samt december (årsredovisning). En förenklad uppföljning görs även per mars och oktober. Formell rapportering till utskott sker per april, augusti samt december. Dock åligger det sektorchef att löpande rapportera om ekonomin till utskotten och vid befarade underskott presentera åtgärder för en budget i balans. Vid avvikelse mot budget ska KS informeras. Kommunstyrelsen har ekonomiskt uppföljningsansvar för allt

som inte är destinerat något annat utskott; kommunövergripande, kommunledning, finansverksamhet och ägarstyrning av bolag.

Utskottens rapportering

Utskotten följer löpande upp verksamheterna för att säkerställa att de bedrivs inom givna ekonomiska ramar. I de fall där politiska beslut krävs för de åtgärder som förvaltningen presenterar för att nå budget i balans, ska utskotten lämna förslag på åtgärder till KS.

Kommunstyrelsens rapportering

Kommunstyrelsen rapporterar till kommunfullmäktige vid:

- ▶ Uppföljning och prognos jan-april.
- ▶ Delårsrapport jan-augusti.
- ▶ Årsredovisning, helår.

Vid dessa tillfällen följs även investeringar upp. Målen följs upp i delårsrapporten i augusti samt i årsredovisningen.

Budgetansvar

Budgetansvaret innebär en skyldighet för varje chef att planera och genomföra verksamheten inom fastställda ramar för att nå uppsatta mål. Detta gäller för såväl drift som investering. För att verksamheten ska kunna utföras så att resurstillgången ligger inom fastställd budget, krävs att budgetansvariga fortlöpande följer upp och analyserar budgetavvikelser. Respektive chef ska omgående rapportera till överordnad chef om ett underskott befaras samt omgående ta fram åtgärder för att nå balans vid årets slut.

Kommundirektören ansvarar för att hela kommunens budget är i balans. Sektorchef ansvarar för att sektorn håller sig inom tilldelad budget. Verksamhetschef ansvarar för att verksamheten håller sig inom tilldelad budget och enhetschef ansvarar för att enheten håller sig inom tilldelad budget.

Om åtgärder kräver politiska beslut ska skrivelse med förklaring till avvikelsen och förslag på åtgärder tillställas utskottet samtidigt som underskottet presenteras för utskottet.

Om utskottets beredning resulterar i en bedömning att alla möjligheter för att eliminera ett prognostiserat underskott framstår som omöjliga att genomföra lyfts frågan till KS. I de fall KS förslag till åtgärder är av principiell beskaffenhet eller av annars av större vikt, krävs beslut i KF.

Program för uppföljning av privata utförare (2017-12-18)

Kommunstyrelsen ansvarar för att säkerställa att all kommunal verksamhet bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer kommunfullmäktige har bestämt.

När skötseln av en kommunal angelägenhet har lämnats över till en privat utförare genom avtal ska kommunen kontrollera och följa upp verksamheten.

Kommunens uppföljning av privata utförare ska syfta till att:

- ▶ Kontrollera att verksamheten utförs i enlighet med kommunens mål, avtal och upphandlingsunderlag.
- ▶ Kontrollera att verksamheten bedrivs i enlighet med tillämplig lagstiftning.
- ▶ Möjliggöra allmänhetens insyn.

Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljning och kontroll inom sina respektive ansvarsområden och svarar för att kontrollen och uppföljningen regleras i de avtal och uppdragsbeskrivningar som tecknas med privata utförare. Avtalen ska innehålla krav på att utföraren ska medverka vid uppföljning av verksamheten genom att exempelvis lämna statistik och verksamhetsmåt till kommunen, lämna statistikuppgifter till nationella register, lämna uppgifter från verksamhetens klagomålshantering eller delta i brukarenkäter som kommunen bestämmer. Avtalen ska även reglera allmänhetens insyn i verksamheten.

Kommunstyrelsen ska, utifrån detta program, årligen utarbeta en uppföljningsplan för när och på vilket sätt avtal och verksamhet ska följas upp.

Planen ska innehålla:

- ▶ Vad som ska följas upp, t.ex. nyckeltal, mål.
- ▶ Vilka former för uppföljning som ska användas.
- ▶ Vem som ansvarar för att genomföra uppföljningen.
- ▶ Tidsplan.
- ▶ Former för återkoppling av resultat till kommunstyrelsen.

Uppföljningen av privata utförares verksamhet behöver anpassas till den verksamhet som bedrivs. Det innebär att kommunstyrelsen måste ta ställning till vilken/vilka typer av uppföljning som ska användas, liksom frekvens och omfattning. I de fall där uppföljning och tillsyn är reglerat i lag, styr detta vilka typer av uppföljning som är möjlig.

Kommunstyrelsen ska i avtal med privata utförare tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare.

Bilaga 3. Styrning i Stenungsunds kommun

I strategisk plan 2021–2023 och budget 2021 beskrivs styrningen i Stenungsunds kommun. Utgångspunkt är kommunallagens bestämmelser om att kommunstyrelsen leder och samordnar planering och uppföljning av kommunens verksamhet. Processen utgår från att Kommunfullmäktige i juni fastställer budgeten för nästkommande år. Från och med budgetåret 2020 är det ekonomi- och personalberedningen som bereder budgeten. Den strategiska planen innehåller en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en ekonomisk plan för tre år varav budgetåret är periodens första år. I planen anges skattesatsen och verksamheternas anslag/ramar. Av planen framgår hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut. För verksamheten anges

mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

I Stenungsunds kommun har kommunfullmäktige tillsatt fyra beredningar, som är kommunfullmäktiges verktyg för att bereda politiska framtids- och visionsfrågor inför debatt och beslut i fullmäktige. Kommunstyrelsen har en övergripande ledningsfunktion och ansvarar bland annat för att bereda och yttra sig i de ärenden som föreläggs kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ser till så att kommunfullmäktiges beslut genomförs och att återrapportering sker till kommunfullmäktige.

Ekonomi/personalberedningen bereder, på uppdrag av kommunfullmäktige, budgeten för planperioden och nästkommande år. Det inkluderar att bereda ärenden som enligt beslut i kommunfullmäktige ska beaktas i nästa årsbudget. Ekonomi/personalberedningen sam-ordnar dessutom arbetet med inriktningsmål och lokalresursplanering som är en del av den strategiska planen. Kommunstyrelsen ansvarar för att upprätta budgeten för nästkommande år och planåren.

I Stenungsund finns det två utskott som bereder ärendena åt kommunstyrelsen, Allmänna utskottet och Vårdförskottet. Vårdförskottet bereder "mjuka" frågor som exempelvis utbildning, förskola, särskilda och ordinära boenden samt individ och familjeomsorg. Övriga frågor, exempelvis tekniska och kommunövergripande hanteras av allmänna utskottet. I Stenungsunds kommun finns följande nämnder: Social myndighetsnämnd, Teknisk myndighetsnämnd, Valnämnd och Överförmyndarnämnd.

Bilaga 4: Källförteckning

Dokumentförteckning

- ▶ Ansvarsfördelning i ekonomiska processer
- ▶ Intern kontrollplan för kommunstyrelsen och myndighetsnämnderna, 2021
- ▶ Reglemente för intern kontroll 2013, 2021
- ▶ Riktlinjer för intern kontroll
- ▶ Delårsuppföljning internkontroll
- ▶ Program för uppföljning av privata utförare
- ▶ Uppföljningsplan vinterväghållning
- ▶ Strategisk plan 2021–2023 inkl. ekonomiska styrprinciper, Budget 2021
- ▶ Årshjul för kommunstyrelsen, allmänna utskottet och välfärdsutskottet
- ▶ Sammanträdesprotokoll 2021 för kommunstyrelsen, tekniska myndighetsnämnden och kallelser 2021 för sociala myndighetsnämnden
- ▶ Minnesanteckningar/protokoll från beredningarna, ägardialoger och nämnddialoger
- ▶ Reglemente för kommunstyrelsen och myndighetsnämnderna
- ▶ Delårsrapport per april och augusti 2021, Stenungsunds kommun
- ▶ Uppföljning och prognos per mars, T1, T2 och oktober Stenungsunds kommun

Dialog

- ▶ Kommunstyrelsen presidium 2021-11-10